

Szanowny Panie Redaktorze,
w odpowiedzi na zadane pytania uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

1. W tym fragmencie powołujemy się m.in. na następujące publikacje:

1) M. Cervit (Stanford) i in., *Person-Specific Analyses of Smartphone Use and Mental Health: Intensive Longitudinal Study*, "JMIR Formative Research" 2025, vol. 9, https://formative.jmir.org/2025/1/e59875?_hstc=102212634.83fc0b324b8b1ae36f7bb1af6a97d724.1774863225974.1774863225974.1774863225974.1&_hssc=102212634.1.1774863225975&_hsfp=28d551e16146d90cecf8de3134a154b6

Warto zwrócić uwagę chociażby na następujący fragment abstraktu: "For instance, the media use canonical variate for 1 participant was characterized by higher loadings for app-switching, which, in combination with other behaviors, correlated strongly with a mental health variate emphasizing anxiety symptoms. For another, prolonged screen time, alongside other media use behaviors, contributed to a mental health variate weighted more heavily toward depression symptoms. These within-person correlations are among the strongest reported in this literature" albo następujący fragment rozdziału *Discussion*: "The study's innovative approach, combining various dosage metrics of fragmented media use, advances person-specific theorizing in media psychology, offering potential explanations for the impact on mental health".

Autorzy tego artykułu zdają sobie sprawę z ograniczeń wynikających z przeprowadzonych przez nich badań (wskazując, że niektóre wnioski są mocno związane z osobami badanymi i nie muszą wystąpić globalnie), ale powyższe wnioski potwierdzają tezę wskazaną w uzasadnieniu i ocenie skutków regulacji;

2) badania prof. Thomasa Robinsona (Stanford), które zostały opublikowane w wielu czasopiśmie, a opowiedziane przez niego samego w wywiadzie dla strony internetowej *Stanford Medicine*: H. Armitage, *Screen time: The good, the healthy and the mind-numbing*, <https://med.stanford.edu/news/insights/2022/12/screen-time-the-good-the-healthy-and-the-mind-numbing.html>.

Kluczowy jest następujący fragment wypowiedzi prof. Robinsona: "Instead, we designed behavioral interventions to help reduce children's screen time, and we tested the approaches in a series of randomized controlled trials to observe the effects. We showed that children who receive our interventions to reduce screen time — which helped the children stay under weekly screen time budgets — gained less weight, were less aggressive to their peers and asked their parents to buy them fewer advertised products, compared with kids who did not receive the intervention";

3) Mental Health Foundation, *Screen time and children's mental health*, <https://www.mentalhealth.org.uk/explore-mental-health/blogs/screen-time-and-childrens-mental-health> - ta metaanaliza przywołuje więcej publikacji wskazujących na negatywny wpływ korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przez dzieci na ich zdrowie psychiczne, niż badań, które sugerują brak takiego wpływu. Ważny jest przy tym następujący fragment: "This shifting relationship has been suggested by some researchers to be a result of screen use having a 'U-shaped' relationship to health and well-being, where using screens for low to moderate amounts of time can have neutral to positive effects but using screens for an excessive amount of time may begin to have negative effects". To oznacza, że im dłuższe korzystanie z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przez dzieci, tym większe negatywne skutki dla ich dobrostanu;

4) Mental Health Foundation, *Disturbing online content one of biggest looming threats to young people's mental health*, <https://www.mentalhealth.org.uk/about-us/news/disturbing-online-content-one-biggest-looming-threats-young-peoples-mental-health>.

Omyłkowo we fragmencie uzasadnienia i oceny skutków regulacji, o który pyta Pan Redaktor, w przeciwieństwie do pozostałych, nie przywołano rekordów bibliograficznych ww. publikacji. Ta omyłka wraz ze zmianą redakcji dzielącą ten fragment na dwa odrębne zdania (jedno dotyczące badań Uniwersytetu Stanforda, a drugie - Mental Health Foundation) zostaną poprawione w uzasadnieniu i ocenie skutków regulacji po zakończeniu konsultacji publicznych projektu. To uczyni tę część lepszą redakcyjnie.

Warto ponadto zwrócić uwagę, że w dyskursie naukowym występują też i inne badania, które wskazują na podobne wnioski - zob. np. J.M. Nagata (Uniwersytet Kalifornijski) i in., *Screen time and mental health: a prospective analysis of the Adolescent Brain Cognitive Development (ABCD) Study*, "BMC Public Health" 2024, vol. 24, no. 2686, <https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-024-20102-x> i następujący fragment rozdziału *Discussion*:

"In a demographically diverse, nationwide, longitudinal cohort of 9,538 early adolescents in the United States, the current study found that higher total screen time was prospectively associated with higher scores on all DSM-oriented scales of the CBCL at both one- and two-year follow-up, even after adjusting for confounders. These results were held after adjusting for CBCL DSM-oriented scores at baseline. The specific DSM-oriented scale most strongly associated with total screen time was depressive symptoms", a także następujący fragment abstraktu:

"Screen time is prospectively associated with a range of mental health symptoms, especially depressive symptoms, though effect sizes are small. Video chat, texting, videos, and video games were the screen types with the greatest associations with depressive symptoms".

2. Ministerstwo Edukacji Narodowej jest świadome, że w dyskursie naukowym występują badania wskazujące na inne wnioski względem badań przywołanych w uzasadnieniu i ocenie skutków regulacji. Trzeba jednak zauważyć, że uzasadnienie i OSR nie skupiają się tylko na jednym badaniu, ale przywołują kilkanaście opracowań, z których wypływają zbliżone wnioski wskazujące na negatywny wpływ korzystania z telefonów komórkowych na dzieci, ich zdrowie, relacje społeczne oraz wyniki edukacyjne.

Nie można ponadto zapominać, że angielski system edukacji jest inny od polskiego, znacznie bardziej zróżnicowany, w tym wielokulturowo. To oznacza, że wnioski płynące z badań z jednego państwa nie muszą w pełni odpowiadać specyfice innego państwa. Dlatego w uzasadnieniu i OSR przywołaliśmy badania przeprowadzone w różnych państwach (m.in. w Hiszpanii, Australii, Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych Ameryki), a także raporty OECD i analizy polskie.

Ponadto, różne wyniki badań mogą wynikać z tzw. relacji U, którą przywołaliśmy w odpowiedzi na poprzednie pytanie (pkt 3 odpowiedzi na pytanie nr 1), a z której wynika, że wpływ na np. zdrowie uczniów będzie zależny od tego m.in., w jakim wymiarze korzystają oni z urządzeń elektronicznych. Do tego pamiętać trzeba, że wpływ ten będzie się różnił, zależnie od tego, z jakich środowisk wywodzą się dzieci, jaka jest polityka wobec urządzeń elektronicznych w ich domach rodzinnych itd.

Niezależnie jednak od tego, przywołane badanie można skonfrontować np. z badaniem przeprowadzonym w 4 różnych brytyjskich miastach, które wykazało, że po wprowadzeniu zakazu korzystania z telefonów komórkowych w szkołach zwiększają się wyniki edukacyjne uczniów, w szczególności tych, którzy wcześniej osiągali słabe wyniki: L.-P. Beland, R. Murphy, *III Communication: Technology, distraction & student performance*, „Labour Economics” 2016, vol. 41, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0927537116300136>.

3. Nie, żaden dokument projektu ustawy, w tym uzasadnienie i OSR, nie zostały napisane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, co skonsultowałam z pracownikami Ministerstwa odpowiadającymi za ten projekt.

Uzasadnienie i OSR zawierają fragmenty napisane w różnym stylu z uwagi na to, że takie dokumenty nigdy nie są opracowaniami jednoautorskimi, tylko różne fragmenty sporządzają różne osoby, które mają różne style językowe. Stąd można odnieść wrażenie, że niektóre części dokumentów są napisane inaczej niż pozostałe. Wynika to wyłącznie z faktu, że nad dokumentami pracowało łącznie kilkanaście osób. Ponadto, niektóre fragmenty uzasadnienia i OSR są wymagane przez Regulamin pracy Rady Ministrów lub Regulamin Sejmu (w szczególności sekcja "Oświadczenia końcowe" czy niektóre elementy wpływu na poszczególne grupy w pkt 7 i 10 OSR), przez co ich redakcja jest ściśle powiązana z tymi wymaganiami oraz wymaga zastosowania języka prawniczego. Zapewniam, że narzędzia sztucznej inteligencji nie zostały wykorzystane do sporządzenia jakiegokolwiek fragmentu dokumentów projektu ustawy UD381.

Z wyrazami szacunku
Ewelina Gorczyca
Rzecznik Prasowy MEN